

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Grondberging Van Starckenborghkanaal

3 juli 1998

947-33

ISBN 90-421-0395-7

Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van Groningen
Postbus 630
9700 AP GRONINGEN

uw kenmerk
98/06471.d.RMT

uw brief
d.d. 27 april 1998

ons kenmerk
U390-98/Ke/bj/947-34

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het m.e.r.
Grondberging Van Starckenborghkanaal

doorkiesnummer
(030) 234 76 55

Utrecht,
3 juli 1998

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Grondberging Van Starckenborghkanaal. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag te zijner tijd de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

mr. J.W. Kroon
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Grondberging Van Starckenborghkanaal

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Grondberging Van Starckenborghkanaal

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over
Grondberging Van Starckenborghkanaal,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen door de Commissie voor
de milieueffectrapportage; namens deze,

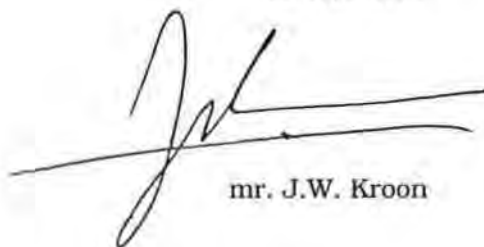
de werkgroep m.e.r. Grondberging Van Starckenborghkanaal

de secretaris

drs. P.A. Kee

de voorzitter

mr. J.W. Kroon

Utrecht, 3 juli 1998

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van het advies	1
1. Inleiding	3
2. Probleemstelling, doel en besluitvorming	4
2.1 Probleemstelling	4
2.2 Doel	5
2.3 Besluitvorming	5
3. Voorgenomen activiteit en alternatieven	6
3.1 Algemeen	6
3.2 Beschrijving voorgenomen activiteit	6
3.3 Het ontwikkelen en samenstellen van alternatieven	7
3.4 Nulalternatief	8
3.5 Meest milieuvriendelijke alternatief	9
4. Bestaande milieutoestand, autonome ontwikkeling en milieugevolgen	9
4.1 Algemeen	9
4.2 Bodem en water	10
4.3 Levende natuur	11
4.4 Landschap en cultuurhistorie en archeologie	11
4.5 Woon- en leefmilieu	12
4.6 Overige aspecten	12
5. Vergelijking van alternatieven	13
6. Leemten in informatie	13
7. Evaluatieprogramma	14
8. Vorm en presentatie	14
9. Samenvatting van het MER	14

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 27 april 1998, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 82 d.d. 1 mei 1998
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

In het MER dient inzicht te worden gegeven in de samenstelling van het vrijkomende materiaal en de mogelijkheden om de grond her te gebruiken of te storten in bestaande putten.

De Commissie adviseert alternatieven samen te stellen door eerst voor elk van de circa 15 locaties globaal de effecten van de twee varianten voor de grondberging te beschrijven. Vervolgens op basis van de globale effectbeschrijvingen de circa 30 mogelijkheden onderling te vergelijken. De rangvolgorde dient vanuit verschillende invalshoeken te worden opgesteld. Tenslotte kunnen verschillende alternatieven worden samengesteld uit een dusdanig aantal locaties dat de grond die niet kan worden hergebruikt of in bestaande putten kan worden gestort, op deze locaties kan worden geborgen.

Bij de vormgeving van de grondbergingen dient aandacht te worden besteed aan een optimale landschappelijke inpassing.

Bijzondere aandacht moet besteed worden aan het in beeld brengen van de gevolgen voor landschap, geomorfologie en natuur.

groen
==
9

1.

INLEIDING

Bij de verruiming van het Van Starckenborghkanaal komt naar verwachting circa 3,6 miljoen m³ grond vrij. Omdat het Van Starckenborghkanaal enkele jaren geleden is uitgebaggerd, verwacht de provincie Groningen dat er bij de verruimingswerkzaamheden aan het kanaal nagenoeg geen slib vrij zal komen. Aangezien de provincie Groningen geen mogelijkheden voorziet voor grootschalig hergebruik of nuttige toepassing, wordt de vrijkomende grond beschouwd als afvalstof in het kader van de Wet milieubeheer. De vrijkomende grond zal op verschillende locaties worden geborgen.

Voor de realisatie van de grondbergingen zijn vergunningen vereist in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo). De provincie Groningen treedt hierbij op als bevoegd gezag.

De Provincie Groningen heeft besloten de milieueffectrapportage te starten voor de gehele grondbergingsproblematiek van het Van Starckenborghkanaal. Dit betekent dat naast de inrichting van de grondbergingen ook de afweging van de locaties in de m.e.r.-procedure aan de orde zal komen.

Bij brief van 27 april 1998¹] is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het milieueffectrapport. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant²].

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³]. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de adviezen, commentaren en opmerkingen⁴], die zij in afschrift van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

1 Zie bijlage 1.

2 Zie bijlage 2.

3 De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

4 Bijlage 4 geeft een lijst van deze reacties.

2. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

2.1 Probleemstelling

In de startnotitie wordt aangegeven dat de vrijkomende grond niet geschikt is voor hergebruik en daarom wordt beschouwd als afvalstof. De Commissie adviseert om in het kader van de milieueffectrapportage nader te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de hoeveelheid grond die wordt geborgen, tot een minimum te beperken⁵].

In het MER dient inzicht te worden gegeven in de samenstelling van de vrijkomende grond. Vervolgens dient te worden aangegeven hoeveel grond vanuit civieltechnisch oogpunt, vanwege de randvoorwaarden van het bouwstoffen- en bodembeleid of vanuit economische redenen, niet kan worden hergebruikt. Bij hergebruik kan ook worden gedacht aan hergebruik in het kader van natuurontwikkeling, stads- en dorpsuitbreidingen (onder andere aanleg parken en tuinen) of als afdek materiaal voor stortplaatsen⁶]. De Commissie adviseert om in het MER ook aandacht te besteden aan de mogelijkheid om de in grond aanwezige zanddeeltjes af te scheiden en vervolgens her te gebruiken.

Indien blijkt dat de grond geheel of gedeeltelijk ongeschikt is voor hergebruik adviseert de Commissie, gelet op de landschappelijke verstoring die gepaard gaat met het bergen van grond op het maaiveld, om aan te geven welke mogelijkheden er zijn om de grond in bestaande putten te storten⁷]. De grond die dan nog resteert komt in aanmerking voor permanente berging.

In het MER dient aangegeven te worden waarom is gekozen voor grondberging op bestaand maaiveld, boven het bestaande grondwaterpeil, en waarom niet wordt gekozen voor berging onder het (grond)water. Voorts dient te worden vermeld in hoeverre de aard en samenstelling van de te bergen grond afwijkt van de aard en samenstelling van de gronden waarop de bergingen plaatsvinden.

In het MER dient te worden aangegeven waarom de provincie er voor heeft gekozen om een deel van de vrijkomende grond (circa 100.000 m³) te kwalificeren als baggerspecie klasse 3. De Commissie heeft tijdens het locatiebezoek vernomen dat momenteel nagenoeg geen baggerspecie op de bodem van het Van Starckenborghkanaal ligt aangezien begin jaren negentig baggerwerkzaamheden zijn verricht. Ondanks dit gegeven is de kwaliteit van een deel van de vrijkomende grondstroom gewaardeerd aan de baggerspecie kwaliteitsklassen. In het MER zal naast de toetsing aan de baggerspecie kwaliteitsklassen tevens getoetst moeten worden aan bodemkwaliteitsnormen. Tevens moet worden aangegeven hoe de provincie zich ontdoet van deze partij grond.

5 Zie ook reactie 2 (bijlage 4).

6 Zie ook reactie 4 (bijlage 4).

7 Zie ook reactie 7 (bijlage 4).

afbakening zoekgebied

De Commissie kan zich in hoofdlijn vinden in de voorgestelde criteria voor de afbakening van het zoekgebied. De wijze waarop de volgende criteria worden toegepast, dient in het MER echter nader te worden onderbouwd:

- het één kilometer criterium voor droog transport;
- gebieden met een voorlopige specifieke ecologische functie;
- gebieden met een hoge grondwaterstand;
- bosgebieden.

Het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij geeft in haar reactie op de startnotitie aan dat zij op grond van het Structuurschema Groene Ruimte aantasting van relatienota-beheersgebieden, zijnde een onderdeel van de ecologische hoofdstructuur, ontoelaatbaar acht^{8]}. De Commissie adviseert om deze gebieden niet in het "resterend zoekgebied" op te nemen.

2.2 Doel

In het MER moet het doel van de voorgenomen activiteit duidelijk worden omschreven. De Commissie vraagt daarbij aandacht voor hergebruiksdoelen. Ook de eventuele doelen ten aanzien van milieubescherming en milieuverbetering moeten worden aangegeven. Doelen moeten zodanig worden beschreven dat ze kunnen dienen voor de afbakening van te beschrijven alternatieven. Met het oog op het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming moet aangegeven worden welke ruimte de gestelde doelen laten voor het ontwikkelen van alternatieven die gunstig zijn voor het milieu.

2.3 Besluitvorming

Kort moet worden aangegeven welke randvoorwaarden en uitgangspunten (ruimtelijke beperkingen, grenswaarden emissies e.d.) gelden bij dit voornemen. Hierbij dient te worden verwezen naar de beleidsnota's, (ontwerp-)plannen en wetten, waarin deze zijn of worden vastgelegd. Aangegeven moet worden of er in (de omgeving van) het studiegebied gebieden liggen, die op grond van milieuaspecten een speciale status in het beleid hebben of krijgen (bijvoorbeeld de ecologische hoofdstructuur, weidevogelgebieden en milieubeschermingsgebieden). De consequenties hiervan voor de ontwikkeling van alternatieven moeten eveneens worden aangegeven^{9]}. Indien de voorgenomen activiteit effecten heeft in één of meerdere gevoelige gebieden zoals aangeduid in het Structuurschema Groene Ruimte^{10]}, dan geldt het compensatiebeginsel.

Tevens moet beschreven worden welke maatstaven voor de afweging van alternatieven^{11]} (bijvoorbeeld grens- en streefwaarden) aan het milieubeleid worden ontleend (bijvoorbeeld de Wet bodembescherming, de Wet milieubeheer, de Wet

8 Zie ook reactie 2 (bijlage 4).

9 Zie ook reactie 2 (bijlage 4).

10 PKB deel 4, blz. 64.

11 Zie ook hoofdstuk 5 van dit advies.

verontreiniging oppervlaktewateren, het (provinciaal) afvalstoffenbeleid, de provinciale milieuverordening en het bouwstoffenbesluit en IPO beleid).

Beschreven dient te worden dat het MER is opgesteld ten behoeve van de vergunningverlening ingevolge de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren door de Provincie Groningen. Tevens dient te worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdpad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken. Tot slot moeten de besluiten worden aangegeven die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Algemeen

De beschrijvingen dienen zich (ook wat betreft de mate van detail) te concentreren op die onderdelen van de voorgenomen activiteit die belangrijke (gunstige of ongunstige) milieuconsequenties kunnen hebben.

De keuze van de alternatieven moet worden gemotiveerd. In het MER zijn vooral de milieuargumenten voor deze keuze van belang. Voor onderlinge vergelijking moeten de milieueffecten van de alternatieven volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau worden beschreven. De beschrijving van het meest milieuvriendelijke alternatief is verplicht.

3.2 Beschrijving voorgenomen activiteit

Gegevens over de te bergen grond

Geef inzicht in de aard en samenstelling van de te bergen grond:

- korrelgrootteverdeling (zandgehalte);
- organisch stofgehalte;
- kwaliteit (verontreinigingsgraad).

Aanleg en inrichting

- geef aan hoe de grondbergingen worden ingericht, vermeld daarbij in ieder geval de situering van: de tijdelijke opslag, definitieve berging, (spuit)kades, loswal en eventuele voorbewerkingsinstallaties;
- Geef voor zover depots worden gebruikt voor de berging van klasse 3 baggerspecie aan de hand van verticale doorsneden van het depot en de directe omgeving inzicht in de opbouw van het depot, de bodem en de grondwaterstromingsrichtingen voorafgaand aan en na de bergingsfase¹²;

12 De doorsneden worden aan de onderzijde begrensd door de indringingsdiepte van het infiltrerende water.

- geef aan op welke wijze bij de aanleg en inrichting rekening wordt gehouden met plaatselijke gebiedskenmerken of te verwachten activiteiten (zoals bijvoorbeeld de werkzaamheden aan de N355 ten oosten van Zuidhorn)¹³].

Bergingsfase

- Beschrijf de verschillende activiteiten op de grondbergingslocatie met de bijbehorende emissies (geluid, stof en emissies naar de bodem, grond- en oppervlaktewater);
- op welke wijze vindt de aanvoer van de grond plaats;
- gedurende welke periode en in welke seizoenen, op welke dagen van de week en gedurende welke uren van de dag vinden er activiteiten plaats;
- geef beknopt inzicht in het acceptatiebeleid, de acceptatieprocedure en registratie van de baggerspecie en de wijze waarop aangevoerde partijen baggerspecie worden gecontroleerd;
- geef aan welke maximale hoogte tijdens de bergingsfase en welke hoogte na consolidatie wordt bereikt.

Het transport (over korte afstand) van de grond geschiedt goeddeels met behulp van een persleiding. De retourstroom zal worden geloosd. In het MER moet worden beschreven welke vrachten en concentraties aan stoffen met deze retourstroom worden geloosd en waar deze lozing plaatsvindt. Tevens moet worden aangegeven welke maatregelen worden genomen om de concentraties en de vracht te beheersen (bezinkbassins). Indien om kwaliteitsredenen een deel van de grondstroom anders wordt bewerkt of elders wordt geborgen, dan moet dit in het MER helder worden beschreven.

Eindbestemming en afwerking

In het MER dient inzicht te worden gegeven in de wijze waarop de locatie na afronding van de bergingsfase wordt afgewerkt en heringericht. Verder dient inzicht te worden verschaft in de mogelijke eindbestemmingen van de verschillende locaties (natuur, recreatie, landbouw). Ten slotte dient te worden aangegeven hoe lang het, na beëindiging van de grondbergingsfase, duurt voordat de eindbestemmingen gerealiseerd zullen zijn.

Preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen

Bij elk alternatief moet worden aangegeven welke preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen (inpassingsmaatregelen, beperken van emissies, ontzien van aanwezige en potentiële waarden).

3.3 Het ontwikkelen en samenstellen van alternatieven

In de startnotitie is een aantal mogelijke locaties voor de berging van de grond geselecteerd. Deze voorselectie biedt naar het oordeel van de Commissie een goede basis voor het ontwikkelen van alternatieven in het MER.

13 Zie ook reactie 2 en 10 (bijlage 4).

Bij het ontwikkelen van alternatieven wordt, aansluitend op de in de startnotitie aangegeven methodiek, de volgende werkwijze voorgesteld:

- ① Definieer, rekening houdend met lokale omstandigheden, de globale begrenzings van de in de startnotitie geselecteerde locaties.
- ② Beschrijf een standaardinrichting voor de grondberging en maak daarbij een onderscheid tussen twee situaties: één voor een grondberging met een eindhoogte van twee meter en één voor een hoogte van vijf meter. Bij de beschrijving van de standaardinrichting dient aandacht besteed te worden aan de wijze van aanleg, de situering, de vormgeving, de exploitatie en de mitigerende en compenserende maatregelen (zie voor details §3.2).
- ③ Beschrijf voor elk van de circa 15 locaties globaal de effecten van de twee varianten voor de grondberging (respectievelijk twee en vijf meter hoog). De circa 30 mogelijkheden die zo ontstaan, vormen de bouwstenen voor het samenstellen van de alternatieven.
- ④ Op basis van de globale effectbeschrijvingen kunnen de circa 30 mogelijkheden onderling worden vergeleken, waarbij rekening gehouden dient te worden met de hoeveelheid te bergen grond (zie ook hoofdstuk 5). De rangvolgorder dient vanuit verschillende invalshoeken te worden opgesteld. Mogelijke invalshoeken zijn: ontzien van natuur, beperken van nadelige effecten op het landschap of op de landbouw of minimaliseren van kosten.
- ⑤ Op basis van de resultaten van stap vier kunnen vervolgens de verschillende alternatieven worden samengesteld uit een dusdanig aantal locaties dat de grond, die niet kan worden hergebruikt of in bestaande putten kan worden geborgen, op deze locaties geborgen kan worden.
- ⑥ Tenslotte dient het meest milieuvriendelijke alternatief te worden beschreven (zie §3.5).

In de startnotitie worden enkele mogelijke invalshoeken genoemd van waaruit de alternatieven zouden kunnen worden samengesteld. De Commissie merkt op dat het "natuur- en landschapsalternatief" mogelijk geen consistent alternatief zal blijken te zijn. Verwacht mag worden dat alternatieven met veel varianten van beperkte hoogte vanuit het aspect landschap goed zullen scoren, terwijl deze door het veel grotere ruimtebeslag vanuit het aspect natuur juist slecht zullen scoren. De Commissie beveelt daarom aan om, indien zinvol, in ieder geval een natuur- én een landschapsalternatief te ontwikkelen¹⁴). De te ontwikkelen alternatieven kunnen overigens bestaan uit locaties met verschillende eindhoogten.

3.4 Nulalternatief

Naar de mening van de Commissie is er geen reëel nulalternatief, omdat aanemelijk is dat de vrijkomende grond niet geheel hergebruikt of verwerkt kan worden. In het MER kan worden volstaan met het beschrijven van de huidige milieusituatie, inclusief autonome ontwikkeling. De milieugevolgen van alternatieven moeten concreet worden gemaakt door vergelijking met deze referentie.

14 Zie ook reactie 3 (bijlage 4).

3.5 Meest milieuvriendelijke alternatief

De Commissie adviseert bij de ontwikkeling van het mma in ieder geval aandacht te besteden aan de mogelijkheden om grondbergingen optimaal in te passen in het landschap. Gedacht kan worden aan het zodanig lokaliseren en vormgeven van de grondbergingen dat deze als 'schijndijken' aansluiten op bestaande dijken langs het Van Starckenborghkanaal, of het spoor. Verder adviseert de Commissie te onderzoeken in hoeverre door aan te sluiten bij reeds bestaande grondbergingen versnippering van het bestaande landschap tot een minimum kan worden beperkt. Daarnaast kan worden aangesloten bij toekomstige stads- en dorpsuitbreidingen. Overwogen moet worden om vanuit milieuoogpunt af te wijken van de uit technisch en/of economisch oogpunt meest ideale afmetingen van de grondberging.

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet:

- realistisch zijn, dat wil zeggen het moet voldoen aan de doelstellingen van de initiatiefnemer, alsmede binnen zijn of haar competentie liggen;
- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu.

4. BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN

4.1 Algemeen

Bestaande toestand en autonome ontwikkeling

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten.

Daarbij wordt onder de autonome ontwikkeling verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven wordt gerealiseerd. Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied (grondberging en beïnvloedingsgebied) en van reeds genomen besluiten over nieuwe activiteiten. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan ontwikkelingen in het kader van het omgevingsplan regio Groningen.

Als niet zeker is of bepaalde ingrijpende activiteiten zullen doorgaan of niet, dan kunnen hiervoor verschillende scenario's worden gebruikt.

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat de locatie en haar omgeving, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Per milieuaspect (lucht, bodem, water, enzovoort) kan de omvang van het studiegebied verschillen. Tevens moet op kaart een overzicht worden gegeven van de in het studiegebied gelegen gevoelige gebieden en objecten zoals

landschappelijk en geomorfologisch waardevolle gebieden, natuurgebieden, weidevogelgebieden en kwelgebieden (zoet/brak).

Milieugevolgen

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moet, waar nodig, de ernst worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid;
- per milieugevolg moet worden beschreven of het omkeerbaar is;
- naast negatieve effecten moet ook aan positieve effecten aandacht worden besteed (bijvoorbeeld natuurontwikkeling);
- de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal;
- vooral aandacht moet besteed worden aan die effecten die per alternatief verschillen of die welke de gestelde normen (bijna) overschrijden.

4.2

Bodem en water

Bestaande toestand en autonome ontwikkeling

In het MER dient de geohydrologische, bodemkundige en geomorfologische gesteldheid beschreven te worden. Geef inzicht in onder andere de zettingsgevoeligheid van de bodem, grondwaterstromingen en grondwaterstanden, infiltratie- en kwelgebieden (zoet/ brak) en de kwaliteit van het oppervlaktewater.

In het studiegebied komen waardevolle geomorfologische en bodemkundige patronen voor die samenhangen met de vroegere invloed van de zee (onder andere kreekrestanten en kwelderwallen). Deze waarden dienen in het MER te worden beschreven.

Milieugevolgen

In het MER dienen de gevolgen voor de bodem, geohydrologie en geomorfologie te worden aangegeven. Indien als gevolg van het bergen van grond op het maaiveld de mobiliteit van stoffen in de te bergen grond wijzigt, dienen de gevolgen hiervan in het MER te worden beschreven.

Door het neerleggen van grond op de grondbergingslocaties ontstaat een verhoogd maaiveld. Aangezien het grondwaterpeil met de ophogingen mee zal stijgen, dient in het MER te worden beschreven, of en zo ja, waar deze situaties zich voordoen en wat de gevolgen hiervan zijn. Hierbij dient tevens inzicht te worden gegeven in de mate waarin zettingen zullen optreden.

4.3

Levende natuur

Bestaande toestand en autonome ontwikkeling

Geef een beschrijving van:

- plantengemeenschappen en plantensoorten;
- weidevogels;
- eventuele andere voor dit gebied kenmerkende diersoorten.

De beschrijving wint aan waarde door een duidelijke keuze en motivering van te behandelen biotische aspecten (indicatorgroepen) in relatie tot gebiedskenmerken en de te verwachten effecten van de ingreep. Van belang is dat zowel actuele als potentiële waarden worden beschreven. De indicatorgroepen dienen onder meer een afspiegeling te zijn van karakteristieke milieumomstandigheden van de locaties in het studiegebied. De indicatorgroepen dienen voor het studiegebied te worden beschreven op voorkomen, verspreiding, biotoopeisen en relaties tussen biotopen.

Indien voor delen van het studiegebied onvoldoende gegevens beschikbaar zijn en er aanwijzingen of vermoedens zijn dat er relevante waarden aanwezig zijn, dient het verrichten van aanvullende inventarisaties overwogen te worden.

Milieugevolgen

Bij de beschrijving van de gevolgen zijn volgende invloeden van belang: biotoopverlies/vernietiging, kwaliteitsverlies biotoop (bijvoorbeeld verdroging), verstoring, versnippering/ doorbreken van ruimtelijke relaties/ barrièrewerking, eutrofiering.

De Commissie beveelt aan de biotische waarden en de effecten daarop te beoordelen aan de hand van objectieve criteria als zeldzaamheid, kenmerkendheid en diversiteit.

4.4

Landschap en cultuurhistorie en archeologie

Bestaande toestand en autonome ontwikkeling

Het MER dient een beschrijving te bevatten van de landschappelijke, archeologische en cultuurhistorische patronen en elementen in het gebied, zoals oude dijken of dijkrestanten (onder andere dijktracés zonder dijkprofiel), verkavelings- en beplantingsstructuren, maat en schaal van de open ruimten, reliëf, kaden, dijken, bebouwde linten, archeologische vindplaatsen en dergelijke¹⁵.

Binnen het studiegebied komen meerdere landschapstypen voor, die samenhangen met de bodemkundige en geomorfologische variatie. Van belang zijn hier onder meer het Elzensingellandschap op de overgang naar het Drents Plateau en de open kleigebieden van Groningen. In het MER dienen de verschillende landschapstypen duidelijk te worden beschreven.

¹⁵ Zie ook reactie 7 en 12 (bijlage 4).

Milieugevolgen

Door de realisering van het voornemen treden naar verwachting veranderingen op, die aan de hand van objectieve criteria, dienen te worden beschreven. De gevolgen voor het landschap dienen ook te worden gevisualiseerd (bijvoorbeeld met behulp van schetsen of fotomontages).

4.5

Woon- en leefmilieu

Bestaande toestand en autonome ontwikkelingen

Geef een beschrijving van:

- de huidige geluidssituatie en de autonome ontwikkeling hiervan (geluidsbelastingen, geluidgevoelige gebieden en objecten);
- de aanwezige verbindingen in het studiegebied en de functie daarvan;
- de huidige situatie ten aanzien van de verkeers(on)veiligheid.

Milieugevolgen

Geef inzicht in:

- de geluidhinder voor de geluidgevoelige bestemmingen (contouren en maximaal optredende geluidsniveaus);
- de toename van de geluidhinder als gevolg van het vrachtverkeer;
- het optreden van stofhinder;
- de afname van de bereikbaarheid (barrièrewerking);
- de gevolgen voor de verkeersveiligheid;
- de veiligheidsrisico's als gevolg van de betreding van bergingslocaties tijdens de exploitatie (bijvoorbeeld betreding door kinderen).

4.6

Overige aspecten

Bestaande toestand en autonome ontwikkelingen

Geef inzicht in:

- de gronden die op dit moment in landbouwkundig gebruik zijn;
- de recreatieve functies die het studiegebied vervult.

Milieugevolgen

Geef inzicht in de gevolgen voor de landbouw, de recreatie en het schepvaartverkeer (hinder, overlast).

5.

VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten onderling én met de referentie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

De provincie Groningen heeft aangegeven dat ten behoeve van de vergelijking van de bergingslocaties wordt overwogen om een multicriteria-analyse (MCA) uit te voeren. De Commissie is van mening dat multicriteria-analyse, in dit geval zowel voor wat betreft de globale vergelijking van de grondbergingslocaties als de vergelijking van de alternatieven, een goed hulpmiddel kan zijn. Toepassing van MCA, vereist echter wel dat er voldoende aandacht wordt besteed aan de motivering van de toegekende gewichten en de te kiezen standaardisatiemethode. Daarnaast dient te worden voorkomen dat relatief kleine verschillen tussen de locaties of de alternatieven door toepassing van MCA, worden overdreven. De Commissie acht het derhalve noodzakelijk om bij de toepassing van MCA, een gevoeligheidsanalyse uit te voeren.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt, beveelt de Commissie aan een indicatie te geven van de kosten van de verschillende alternatieven.

6.

LEEMTEN IN INFORMATIE

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieuinformatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

7. EVALUATIEPROGRAMMA

De Provincie Groningen moet bij het besluit aangeven op welke wijze en op welke termijn (selectief) evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat de Provincie Groningen in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

8. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. Informatie dient voorzover zinvol te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten (bijvoorbeeld verspreidingskaarten van indicatorgroepen).

Verder beveelt de Commissie aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

9. SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma;
- belangrijke leemten in kennis.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor
het milieueffectrapport
Grondberging Van Starckenborghkanaal

(bijlagen 1 t/m 4)

groen

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 27 april 1998 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

	provincie groningen	dienst ruimte en milieu
	Bezoekadres: St. Jansstraat 4 Alg. tel. 050-3164911	Postbus 630 9700 AP Groningen Fax 050-3164632/3164639 <small>Correspondentie uitsluitend richten aan het postadres</small>
	Commissie voor de milieu-effectrapportage	
ingekomen :	28 APR. 1998	
nummer :	I 794-98	
dossier :	947-17m 3 (6v)	
kopie naar :	S. praes/bi/bd	
		Commissie voor de m.e.r. Postbus 2345 3500 GH UTRECHT
		Groningen, 27 APR. 1998
Nr. 98/06471,d,RMT		
Behandeld door: B. Lunshof Telefoonnummer: 050 - 316 43 30		
Bijlage(n) : 12		
Antwoord op:		
Onderwerp : M.e.r. grondbergings Van Starckenborghkanaal; terinzagelegging startnotitie.		
Geachte dames en heren,		
Bijgaand doen wij u in zesvoud toekomen de op 21 april 1998 door ons college vastgestelde startnotitie Grondbergings Van Starckenborghkanaal. In deze startnotitie wordt kennis gegeven van het voornemen om de grond te bergen die als gevolg van de werkzaamheden ter verruiming van het Van Starckenborghkanaal vrijkomt.		
Met de publicatie van het voornemen in het Westerkwartier (d.d. 28 april 1998), de Groninger Gezinsbode (d.d. 29 april 1998), het Nieuwsblad van het Noorden (d.d. 2 mei 1998) en de Staatscourant (d.d. 1 mei 1998) start de procedure in het kader van milieu-effectrapportage. Tevens doen wij u hierbij zes exemplaren van de kennisgeving toekomen.		
Voordat het milieu-effectrapport kan worden opgesteld dient ons college, als bevoegd gezag ingevolge de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, uiterlijk binnen 13 weken na bekendmaking van het voornemen, derhalve uiterlijk 28 juli 1998, richtlijnen vast te stellen, waaraan de inhoud van het milieu-effectrapport moet voldoen.		
Een ieder wordt in de gelegenheid gesteld opmerkingen te maken over de inhoud van de vast te stellen richtlijnen.		
Gaarne zien wij uw advies inzake de vast te stellen richtlijnen voor 30 juni a.s. tegemoet.		
Gedeputeerde Staten der provincie Groningen, namens de z.		
		
drs. H. Sieben hoofdbureau Milieuzorg en Toezicht		

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 82 d.d. 1 mei 1998

provincie groningen

kennisgeving startnotitie milieu-effectrapportage (mer) ten behoeve van de berging van grond vrijkomend bij de verruiming van het van starcken- borghkanaal

Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen zijn voornemens om de grond te bergen die vrijkomt bij de verruiming van het Van Starckenborghkanaal. Voor de opslag van deze grond zullen bergingsdepots moeten worden gezocht. De grondbergingslocatie(s), de wijze waarop de berging zal plaatsvinden en de daarvoor in aanmerking komende alternatieven zijn in het MER onderwerp van beschrijving.

De m.e.r.-plichtige besluiten zijn de vergunningen op basis van de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. Het bevoegd gezag in het kader van deze vergunningen zijn Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen.

Procedure.

Alvorens de benodigde vergunningen kunnen worden verleend moeten de effecten van de voorgenomen activiteit op het milieu in een milieu-effectrapport (MER) worden onderzocht.

Dit MER zal worden opgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen. De wettelijke procedure is gestart met de bekendmaking van de startnotitie. In de startnotitie is een globale aanduiding van de aard en de gevolgen voor het milieu gegeven. Voordat het MER kan worden opgesteld stellen Gedeputeerde Staten van Groningen richtlijnen vast waaraan de inhoud van het MER moet voldoen.

Ten behoeve van het opstellen van deze richtlijnen is inspraak mogelijk.

Terinzagelegging.

De startnotitie ligt van 6 mei tot en met 3 juni 1998 ter inzage in het Provinciehuis van Groningen (St. Jansstraat 4, kamer D103) en in de gemeentehuizen van de gemeenten Groningen, Grootegast, Zuidhorn en Winsum, op werkdagen tijdens kantooruren en buiten kantooruren na telefonische afspraak (tel. provincie Groningen: (050) 3164090, tel. gemeente Groningen: (050) 3672805, tel. gemeente Grootegast: (0594) 614000, tel. gemeente Zuidhorn: (0594) 508871, tel. gemeente Winsum: (0595) 447777).

Inspraak

Opmerkingen met betrekking tot de te geven richtlijnen kunnen tot en met 3 juni 1998 schriftelijk worden ingebracht bij Gedeputeerde Staten van Groningen, p/a Dienst Ruimte en Milieu, postbus 630, 9700 AP te Groningen.

Inflichtingen.

Voor informatie kunt u zich wenden tot dhr. H.R. Roelofs, tel. 050 - 3164090.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen

Besluit: vergunning ingevolge de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo).

Categorie Besluit m.e.r. 1994: C.18.3

Activiteit: Bij de verruiming van het Van Starckenborghkanaal komt naar verwachting circa 3,6 miljoen m³ grond vrij. Omdat het Van Starckenborghkanaal enkele jaren geleden uitgebaggerd is, verwacht de provincie Groningen dat er bij de verruiming van het kanaal nagenoeg geen slib vrij zal komen. Aangezien de provincie Groningen geen mogelijkheden voorziet voor grootschalig hergebruik of nuttige toepassing, wordt de vrijkomende grond beschouwd als afvalstof in het kader van de Wet milieubeheer. De vrijkomende grond zal worden gestort.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 1 mei 1998

richtlijnenadvies uitgebracht op: 3 juli 1998

Bijzonderheden: naast de inrichting van de stortplaatsen zal in de m.e.r.-procedure ook de afweging van de locaties aan de orde komen.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. F.H. Everts

drs. R.H.J. Mooren

ir. F.J. Schuurman

mr. J.W. Kroon (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. P.A. Kee.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	19980602	Burgemeester en Wethouders gemeente Winsum	Winsum	19980612
2.	19980609	Ministerie van Landbouw, Natuur- beheer en Visserij, directie Noord	Groningen	19980615
3.	19980528	Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie	Assen	19980615
4.	19980603	Milieufederatie Groningen	Groningen	19980615
5.	19980528	Gloudemans Taxatie- en Adviesbu- reau namens fam. T.G. de Haar te Zuidhorn	Rosmalen	19980615
6.	19980529	W. Scheeringa	Zuidhorn	19980615
7.	19980529	Verenigingen van Dorpsbelangen Noordhorn	Noordhorn	19980615
8.	19980106	A.M. van Kooten	Groningen	19980615
9.	19980601	M. de Boer	Zuidhorn	19980615
10.	19980602	Burgemeester en Wethouders van de gemeente Zuidhorn	Zuidhorn	19980615
11.	19980602	E.A. de Vries	Niekerk	19980615

